

Oude veiligheidsschoenen worden ingezameld voor ontmanteling en hergebruik. FOTO ROB OOSTWEGEL

Schoen met groene voetafdruk

BUNDE
DOOR PETER BRUIJNS

Hup, daar wordt weer een paar versleten veiligheidsschoenen in de bak gesmeten. Bij technisch dienstverlener Engie Services op Maastricht Airport zijn de werknemers het al gewend. De afgeschreven schoenen, die zijn gemaakt door de Brunssumse fabrikant Emma Safety Footwear, gaan naar wsw-bedrijf Vixia, waar ze door mensen met een beperking op de arbeidsmarkt uit elkaar worden gehaald. Alle onderdelen (van metaal, rubber, kunststof en leer) krijgen een bestemming als grondstof in nieuwe veiligheidsschoenen of een ander product. Circulair produceren heet dat. Dat gaat verder dan het bekende recyclen. Daarbij bekijkt men

De veiligheidsschoenen van de toekomst krijgen een eigen paspoort. Daarin staat van welke materialen ze zijn gemaakt en hoe ze kunnen worden gedemonteerd en hergebruikt. De Brunssumse fabrikant Emma gaat die circulaire veiligheidsschoenen produceren. In de verdere toekomst worden ze niet meer verkocht, maar uitgeleend.

aan het eind of er nog iets met een weggegooid product kan worden gedaan, terwijl bij circulair denken al bij het ontwerp van het product wordt nagedacht hoe de materialen telkens opnieuw kunnen worden gebruikt. Bovendien werkt in de circulaire economie de hele keten van toeleveranciers, fabrikanten en eindgebruikers samen om geen grondstoffen verloren te laten gaan.

Bank

Bij Emma is het circulaire denken twee jaar geleden begonnen. De directie wordt daarbij geholpen door

Frans Beckers van het Sittardse bedrijf FBBasic. Hij is gespecialiseerd in het herwinnen van grondstoffen en heeft een materialenbank voor opnieuw te gebruiken materialen opgezet.

In de normale werkschoenen worden wel veertig verschillende materialen verwerkt. Dat maakt het lastig om alles te hergebruiken. Er moeten dus minder verschillende materialen worden toegepast. Er is een aantal 'circulaire schoenen' ontworpen, waarvoor is gezocht naar grondstoffen die het milieu minder belasten. Dat begint al bij de toe-

veranciers, de leerlooiers in India en Brazilië. Die gebruiken meestal agressieve chemische stoffen, maar hebben nu geleerd dat daar ook biologische alternatieven voor zijn.

Paspoort

De voor hergebruik geschikte schoenen krijgen in de toekomst een materialenpaspoort en een label met een QR-code. De maker, de koper en de drager van de schoenen kunnen dan altijd zien hoe oud de schoenen zijn, welke materialen erin verwerkt zijn en wanneer ze aan vervanging toe zijn. Dat levert

belangrijke inzichten op, bijvoorbeeld hoe snel de schoenen slijten en of eventueel andere schoenmodellen voor bepaalde werknemers geschikter zijn.

Het systeem voor het retour nemen van oude schoenen wordt nu 'uitgerold'. Er zijn al 90 retourcontainers bij klanten neergezet. Emma-directeur Michel van Dordrecht had nog een eis: het circulaire systeem mag de veiligheidsschoenen niet duurder maken. Ook dat lijkt te gaan lukken. Op de Duitse vakbeurs A+A voor veilige werkmaterialen wordt in oktober het circulaire systeem gepresenteerd.

De volgende stap in de toekomst is dat Emma geen veiligheidsschoenen meer gaat verkopen, maar leasen (uitleen tegen betaling).

Dat is een nog betere methode om de circulatie te waarborgen.

